

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/74/2015
Identifikačné číslo spisu:	3015200529
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3015200529.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8 - 10, IČO: 30 807 484, proti žalovanému: JUDr. Alojz Žitník, so sídlom v Považskej Bystrici, Moyzesova č. 816/100, ako správcovi konkurznej podstaty úpadcu BYVYSERV, a.s. v konkurze, so sídlom v Trenčíne, Hurbanova č. 18, IČO: 36 302 341, o určenie právneho dôvodu, výšky a vymáhateľnosti pohľadávky, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 8. septembra 2015, č. k. 11S/34/2015-30, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 8. septembra 2015, č. k. 11S/34/2015-30 z r u š u j e.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo dňa 8. septembra 2015, č. k. 11S/34/2015-30 uložil žalobkyňi, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia zložila na účet krajského súdu preddavok na trovy konania vo výške 322,65 eur pod následkom zastavenia konania.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že krajský súd v zmysle § 32 ods. 11 vety prvej zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“), vychádzajúc z aplikačnej praxe súdov, že hodnotu práva v konaní o určenie popretej pohľadávky nie je možné vyjadriť v peniazoch, určil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške jednej trinástiny výpočtového základu, čo predstavuje suma 64,53 eur. Keďže preddavok na trovy konania podľa § 32 ods. 11 veta prvá zákona č. 7/2005 Z. z. je určený ako päťnásobok tejto základnej sadzby, predstavuje preddavok čiastku 322,65 eur.

Proti uzneseniu krajského súdu podala žalobkyňa odvolanie. Poukázala na skutočnosť, že v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov je od súdnych poplatkov oslobodená. Argumentovala, že krajský súd pri svojom rozhodovaní o zložení preddavku mal vziať do úvahy aj samotnú podstatu preddavkov na trovy konania. Súd mal podľa nej postupovať zdržanlivo a neurčitý právny pojem nevykladať reštriktívne, s cieľom zaťažiť preddavkovou

povinnosťou účastníka konania, ktorý je orgánom verejnej moci, napojeným na štátny rozpočet. Žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

Podľa § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z., súd uloží navrhovateľovi a odporcovi, ktorým je popierajúci veriteľ, zložiť preddavok na trovy konania vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny za päť úkonov právnej služby podľa osobitného predpisu. Ak navrhovateľ preddavok nezloží, súd konanie zastaví. Ak popierajúci veriteľ preddavok nezloží, súd v konaní o určení popretej pohľadávky rozhodne, že popretie pohľadávky je neúčinné.

Používajúc gramatický výklad uvedeného ustanovenia odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd je povinný uložiť povinnosť zložiť preddavok na trovy konania iba v prípade, ak sú účastníkmi konania navrhovateľ určenia popretej pohľadávky a zároveň veriteľ, ktorý pohľadávku poprel ako odporca. Zákon však neoprávňuje konajúcemu súdu ukladať povinnosť zložiť preddavok na trovy účastníkom za iných okolností, napr. ako v prípade žalobkyne, keď na strane odporcu nie je popierajúci veriteľ, ale správca konkurznej podstaty. Keďže potom aj súd ako štátny orgán môže konať len v rozsahu a spôsobom, ktorý mu ustanoví zákon, nie je možné analógiou rozširovať poplatkovú povinnosť na okolnosti iné, ako keď je na strane odporcu veriteľ popierajúci pohľadávku.

K totožnému záveru je možné dospieť výkladom teleologickým, keď § 32 ods. 11 bolo do zákona č. 7/2005 Z. z. doplnené zákonom č. 348/2011, ktorým sa menil a doplňal zákon č. 7/2005 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2012.

Úmyslom zákonodarcu prezentovaným v dôvodovej správe k návrhu tohto zákona bolo, okrem iného, umožniť veriteľom popierať pohľadávky iných veriteľov so súčasným zavedením prekážok obmedzujúcich zneužívanie tohto práva.

Podľa právnej úpravy zákona č. 7/2005 Z. z. platnej do 31. decembra 2011, oprávnenie popierať pohľadávky patrilo výlučne správcovi konkurznej podstaty. Nová právna úprava v znení zákona č. 348/2011 Z. z. poskytla s účinnosťou od 1. januára 2012 právo popierať pohľadávky aj veriteľom, pričom pre účinné popretie pohľadávky veriteľom zákon vyžaduje okrem zrozumiteľnosti tohto úkonu a jeho podania na predpísanom tlačive aj zloženie preddavku na prípadné trovy konania.

S poukazom na vyššie uvedené je nepochybné, že § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z. bolo zavedené v súvislosti s oprávnením veriteľov popierať pohľadávky iných veriteľov ako prostriedok ochrany pred zneužívaním tohto oprávnenia veriteľmi. Nie je teda aplikovateľné na prípad, keď pohľadávka veriteľa bola popretá samotným správcom.

Záverom tiež odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že výklad § 32 ods. 11 zákona č. 7/2005 Z. z. tak, ako bol vykonaný krajským súdom, nie je možné prijať ani z dôvodu ústavnej konformity výkladu zákonov, konkrétne zachovania princípu „rovnosti zbraní“. V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania vecí pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Táto zásada zabezpečuje, aby v súdnom konaní mali jeho účastníci rovnaké postavenie. „Rovnosť zbraní“, spočívajúca v rovnakom postavení účastníkov súdneho konania sa prejavuje v procesnoprávnom postavení účastníkov konania, v spôsobe a v rozsahu dokazovania a v iných oblastiach spojených so súdnym uplatňovaním práva. Existenciu povinnosti zložiť preddavok na trovy konania potom síce nebude možné samu o sebe považovať za prekážku v prístupe k súdu, avšak neexistuje žiaden relevantný dôvod, prečo by táto mala zaťažovať iba jedného účastníka konania. Keďže však správca konkurznej podstaty preddavok na trovy konania platiť nie je povinný, z dôvodu proporcionality a zachovania princípu rovnosti zbraní, bude potom potrebné, aby ani navrhovateľ v konaniach, kde je protistranou správca, nebol zaväzovaný na zloženie preddavku na trovy konania.

Naviac trovy incidenčného konania sú vylúčené z uspokojenia v rámci konkurzu (§ 100 ods. 2 písm. a/ zákona č. 7/2005 Z. z.). To znamená, že súd môže tieto trovy konania úspešnému veriteľovi priznať, avšak tieto je možné uspokojiť len z úpadcovho majetku, ktorý mu zvýši po zrušení konkurzu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie krajského súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.